

کمک نهضت تعاون به اجرای رهنمودهای سازمان ملل متحد در حمایت از مصرف کنندگان

اتحادیه

بین المللی

تعاون

(I.C.A) که

سازمانی غیر دولتی

است، نهضت جهانی

تعاون را متعدد ساخته و در

خدمت آن است. این اتحادیه، در

سطح ملی و بین المللی، بیش از ۲۰۰

سازمان تعاوینی را از حدود ۱۰۰ کشور دنیا

در بخش‌های مختلف اقتصادی گرد هم آورده است. در این میان، تعاوینی‌های مصرف جایگاه خوبی در نهضت تعاون کسب کرده‌اند، به گونه‌ای که در حال حاضر اعضای آنها ۲۵ درصد از ۷۶۰ میلیون عضو اتحادیه بین المللی تعاون (یا ایکا) را تشکیل می‌دهند.

تعاونی‌های مصرف ابزارهای سازمانی مؤثری هستند که مصرف کننده به قصد برخورداری از مزایای بیشتر، نسبت به سازمانهای مشابه، به عضویت آنها در می‌آید. تعاوینی‌ها، خدمات و کالاهای را به بهای منصفانه که خود مصرف کننده تعیین کرده است، عرضه می‌کنند. تعاوینی‌های مصرف جهت نیل به اهدافشان، نوآوریهای بازار پسندانه و درآمدزایی مناسب همچون قیمت‌های واحد و برچسب‌های تغذیه را ارائه کرده‌اند. آنها کمک قابل توجهی به افزایش آگاهی و آموزش مصرف کنندگان

نوشته: دیوید پارکر

ترجمه: علی اصغر مقصودی

دیگر
نیز، به این
لحاظ که
سازمانهایی
مردمانه و که
منافع اعضاء را در
اولویت قرار می‌دهند.
می‌توانند به اجرای رهنمودهای
سازمان ملل کمک کنند.

اتحادیه بین المللی تعاون (I.C.A)
اتحادیه بین المللی تعاون و اعضای این اقدامات خاصی را به منظور اجرای این رهنمودها انجام داده‌اند. بدین شرح: اتحادیه بین المللی تعاون (I.C.A) با سرلوحة قراردادن بیانیه شماره ۲۱ سپتامبر ۱۹۹۵ تعاوینی‌ها Co-operative Agenda ۲۱ توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست را تواند شده است. این سازمان بعد از یک دوره مشورت طولانی و همه جانبه با اعضایش و خصوصاً سازمان‌های بخشی آی. سی. اکه وظیفه تجدید ساختار بخش تعاوینی‌ها را به عهده دارند، این بیانیه توانست اقداماتی که تعاوینی‌ها باید به منظور نیل به توسعه پایدار انجام دهند را فهرست‌وار اعلام نماید. این سند از نظر توجه به نقش تعاوینی‌های مصرف غنی است. سازمان بین المللی تعاوینی‌های مصرف (ICCO)، یک هیأت تخصصی از آی. سی. ا.

کرده و در برخی کشورها بنگاههای تبلیغاتی اختصاصی، که رهنمودهای اخلاقی بر آنها حاکم است، تأسیس کرده‌اند. در سطح عامتر، در پاسخ به علایق اعضاء، و هم به لحاظ برخورداری از وجههای اقتصادی و ساختاری سازمانی، در حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، در سطح ملی و بین المللی، محفظی پر انرژی را جهت مذاکرات مداوم با قانونگذاران تشکیل داده‌اند. با این اقدامات، آنها به اجرای رهنمودهای سازمان ملل متعدد در حمایت از مصرف‌کنندگان، در حوزه‌های ذیل، کمک کرده‌اند:

- حمایت از منافع اقتصادی اعضاء
- حفظ سلامتی و بهداشت اعضاء
- آموزش و اطلاع‌رسانی به اعضاء
- ارائه توصیه و همکاری با دولت

گرچه نهضت تعاوینی مصرف بخشی است که می‌تواند به بهترین وجه مسائل مربوط به مصرف‌کنندگان را باز شناسد، اما بخش‌های

مصرف برخوردار باشد و از طریق مشارکت دموکراتیک بر مسائل اقتصادی شرکت نفوذ داشته باشد.

سازمان بین‌المللی تعاونی‌های مصرف در زمینه طرح مسائل همچون غذای سالم و بهداشتی، تغذیه، زدن برچسب و آموزش مصرف و مسائل زیست محیطی فعال بوده است. همانطور که در بالا ذکر شد بخش اعظم فعالیتها، در آغاز سال ۱۹۹۵، بر تلقیق رهنماههای تعاونی‌های مصرف، جهت نیل به توسعه پایدار، متوجه شده است. این مسائل در بیانیه شماره ۲۱ منعکس شد.

در سال ۱۹۹۶ سازمان بین‌المللی تعاونی‌های مصرف دو حوزه را در اولویت کاری خود قرار داد: کمک به توسعه تعاونی‌های مصرف در کشورهای در حال توسعه، آموزش اعضاء و کارکنان تعاونی‌های مصرف به منظور روپارویی با چالش‌های ناشی از تغییر و تحول بازارها. سازمان بین‌المللی تعاونی‌های مصرف، در سال ۱۹۹۶ مستولیت مهم نمایندگی آی. سی. ا در سازمان بین‌المللی خوار و بار را پذیرفت، سازمانی که نسبت به تهیه جزوی جهت ارائه دیدگاه‌های نهضت تعاونی‌های مصرف در مورد سلامت مواد غذایی خصوصاً مواد افزودنی اقدام می‌کند.

با کمک سازمان بین‌المللی تعاونی‌های مصرف آی. سی. ا درون داده‌هایی پیامون مسائل مربوط به سلامت غذا به مراکز دولتی ارائه کرده است.

تعاونی‌های مصرف

تعاونی‌های اصیل فعال ترین تعاونی‌ها در زمینه اجرای راهبردهای سازمان ملل هستند. به عنوان مثال، براساس تحقیقی که اخیراً در مورد مستولیت اجتماعی تعاونی‌های مصرف ایجاد شده است، مشخص شد که این تعاونی‌ها در حفظ حقوق مصرف‌کنندگان به لحاظ قیمت، کیفیت، آموزش و عرضه کالا، در بازار پیشوأ بوده‌اند. موارد ذیل اقداماتی است که این تعاونی‌ها انجام داده‌اند:

دیگر برنامه ایجاد فدراسیون‌های ملی قدرتمند است.

این برنامه برگزاری سرمیارها و کارگاه‌هایی را در بنگلادش، هند اندونزی، فیلیپین و سریلانکا تدارک دیده است. سرمیارهای ملی دیگری نیز در هند، اندونزی، مالزی، تایلند و ویتنام برگزار شده است. به علاوه بازدیدهایی به صورت رفت و برگشتی توسط هیئت‌های نمایندگی زنان در بین کشورهای جمهوری خلق چین، فی جی، هند، اندونزی، مالزی، مغولستان، روسیه، سریلانکا، تایلند و ویتنام انجام گرفته است. تعاونی‌های بنگلادش، هند، سریلانکا و تایلند از خدمات مشاوره‌ای برخوردار شده و مأمورانی نیز به لانتوس، مغولستان و ویتنام اعزام شده‌اند. همچنین فروشگاه‌های نمونه‌ای در بنگلادش، هند و سریلانکا ایجاد شده و به تعاونی‌های زنان بنگلادش در زمینه انجام فعالیتها درآمد زا کمک شده است.

سازمان بین‌المللی تعاونی‌های مصرف (ICCO)

هدف سازمان بین‌المللی شرکهای تعاونی مصرف بحث و بررسی پرامون سیاست‌های روپارویی با مشکلات حاد تعاونی‌های مصرف، مبادله اطلاعات فنی و دیگر اطلاعات است. فلسفه اولیه کمیته در سال ۱۹۶۹ تعیین شد و در آن قید‌گردید که مصرف‌کننده حق دارد که از استاندارد معقولی در زمینه تغذیه، پوشش و مسکن، سلامت و بهداشت محیط؛ عدم تقلب در تجارت کالا و قیمت منصفانه با تنوع و قدرت انتخاب معقول؛ دسترسی به اطلاعات در مورد کالا و دسترسی به آموزش در زمینه

که وظیفه‌اش تجدید ساختار تعاونی‌های مصرف است، در طرح ریزی بخش بسیار سودمند عمل کرد. این سند بازتابی از علاقه و تعهدات نهضت تعاونی‌های مصرف است. نهضت تعاونی‌های مصرف پایدار و ارزش نهادن به مسائل اخلاقی، بهداشتی و زیست محیطی را در سطح فردی و جهانی، به وضوح مشخص کرد. این نهضت ملتزم به پذیرش نظام‌های منسجم تولید و توزیع شد که مسائل بهداشتی و زیست محیطی مصرف‌کننده و مستولیت اجتماعی را مدنظر قرار می‌دهند. نهضت اقداماتی را در زمینه تولید محصول توصیه کرد تا از این طریق سلامت، بهداشت و حفاظت از، محیط زیست آموزش و نرخ‌گذاری روابطی تضمین شود.

دفتر منطقه‌ای آی. سی. ا در آسیا و اقیانوسیه (I. C. A. Roap)

دفتر منطقه‌ای آی. سی. ا در آسیا و اقیانوسیه از سال ۱۹۶۸، با حمایت مالی اتحادیه تعاونی‌های مصرف ریاض و دیگر سازمان‌های عضو، برنامه توسعه تعاونی‌های مصرف را به اجرا گذاشته است. این برنامه به منظور بهبود استاندارد زندگی اعضا تعاونی و عامه مردم آغاز شده است و قصد دارد آنها را نسبت به حمایت از مصرف کننده و شناخت تعاونی‌ها حساس کند. این برنامه، اولویت به ارتقای شناخت از تعاونی‌ها، ارتقای مهارتهای مدیریتی رهبران و مدیران تعاونی‌ها و همچنین آموزش کارکنان به منظور تقویت اداره و انجام فعالیت‌های تجاری تعاونی‌های مصرف در تمام سطوح داده شده است. هدف

نهضت تعاونی مصرف در بسیاری از کشورها توانسته است کیفیت اقتصاد ملی را به نفع بخش عظیمی از مردم بهبود بخشد. آنها توانسته‌اند انحصارها و کارتل‌ها را در هم شکسته و از این طریق قیمت‌ها را کاهش داده و تولید و توزیع را عقلانی کنند. تعاونی‌هایی که این اقدامات را به طور مداوم انجام می‌دهند، از حیات بناگاههای عضو حفاظت کرده، به تنوع بازار و خدمات محلی کمک می‌کنند.

مورد محصولاتی که عرضه می‌کند به اعضاء مشتریان ارائه دهد. این گروه به طور مستمر فعالیت‌های ایش را در زمینه انتقال اطلاعات به مشتریان و اعضاء بیشتر کرده است و از سال ۱۹۹۵ تاکنون سالانه گزارش نیز در مورد مسائل زیست محیطی منتشر کرده است.

اتحادیه تعاونی‌های مصرف زاپن نیز در زمینه آموزش اعضاء و مشتریان بسیار فعال بوده است. این اتحادیه به تازگی جزو های در مورد سلامت غذایی متشرکرده است. به علاوه در طول سال ۱۹۹۶ مجموعه همایش‌هایی در مورد مسائل سلامت غذایی، با مشارکت بیش از ۱۰۰۰ عضو از ۲۲۵ تعاونی برگزار شده است.

کشورهای دیگر نیز به تلاشهای خود در زمینه ارائه اطلاعات به مشتریانشان، خصوصاً در اروپا و آمریکای شمالی ادامه داده‌اند. در آسیا هم نمونه‌هایی از این اقدامات را می‌توان دید:

شرکت تعاونی عمده فروشان The erative Co-op Wholesale Society در سال ۱۹۹۵ پیمانه گذاریش را بر مبنای مستولیت در قبال خرده فروشی و تجدید نظر در مورد فعالیتهای تجاری، با توجه به خواستهای اخلاقی مشتریان انجام داد. این سیاست Right to Know را نیز شامل می‌شود، به این قصد که به مشتریانش اطلاعاتی ارائه دهد تا آگاهانه تصمیم بگیرند.

تعاونی‌های سوئیس نیز به انتشار اطلاعاتی در مورد محیط زیست و سلامت غذای خانگی ادامه داده‌اند. در پایان سال ۱۹۹۶، انجمن تعاونی‌های مصرف اروپا EURO-COOP برنامه‌ای را با همکاری اعضاش در اسپانیا (HISPA COOP)، آیالیا (ANCC) و پرتغال (FENACOOP) به اجرا گذاشته است که هدف مصرف کنندگان جوان است و قصد دارد اطلاعاتی را در زمینه مخالفت با بسته‌بندی و الگوهای مصرف ارائه دهد.

اقدامات نوآورانه‌ای نیز در جهت عرضه

انحصار طلبان و شرکت‌های بازرگانی عرضه کالا، یک رشته عملیات انجام داده‌اند که نتیجه آن تصویب قانونهای ضد انحصار بوده است. انجمن‌های داوطلبانه تعاونی‌های زاپن با دیگر مصرف کنندگان دست به دست هم داده‌اند تا با نظام‌های واسطه‌ای مقابله کنند، که این اقدامات باعث نابودی واسطه‌ها شده است. با این ابزار و ابزارهای دیگر، نهضت تعاونی مصرف در بسیاری از کشورها توائسته است کیفیت اقتصاد ملی را به نفع بخش عظیمی از مردم بهبود بخشد. آنها توائسته‌اند انحصارها و کارتل‌ها را در هم شکسته و از این طریق قیمت‌ها را کاهش داده و تولید و توزیع را عقلانی کنند.

تعاونی‌هایی که این اقدامات را به طور مداوم انجام می‌دهند، از حیات بینگاههای عضو حفاظت کرده، به تنوع بازار و خدمات محلی کمک می‌کنند.

حفظ سلامتی و بعداشت اعضاء

بسیاری از تعاونی‌های مصرف جوایگوی گویی منافع اعضاء در رابطه با عرضه محصولات سالم و بی‌خطر خصوصاً در زمینه مواد غذایی بوده‌اند. در اروپا، آمریکای شمالی، زاپن و سنگاپور، تعاونی‌های مصرف برای آزمایش و اطمینان از سلامت محصولات از امکانات آزمایشگاهی برخوردارند. در دیگر کشورها، هیأت‌های مجری به همکاری دعوت شده‌اند. به عنوان مثال باید از یاپان مونو بارانگان Panel Mutu Barang در مالزی، کمیته زنان در سریلانکا و فیلیپین و کمیته‌های بیکر دیگر که عملاً در همه کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه فعالند نام برد.

ارائه اطلاعات و آموزش اعضاء
(برچسب - محیط زیست - تغذیه)

انجمن تعاونی‌های مصرف سوئیس، Frbundet Kooperativ سیاست زیست محیطی را از سال ۱۹۹۳ به اجرا گذاشته است این اقدام شامل رهیافتی نظام‌مندتر بوده و قصد دارد آموزش و اطلاعاتی در

حفظ منافع اقتصادی اعضاء

بیکری فعالیت‌های خرید مشترک ادامه داشته تا به تعیین قیمت رفاقتی توسط خود مصرف کنندگان بیانجامد. در اروپا و آمریکای شمالی این کار شکل فدراسیون‌های تجاری بین‌المللی را به خود گرفته است و توسط تعاونی‌ها انجام می‌گیرد. با این حال، تعاونی‌های زاپن نیز از طریق گروههای han و تعاونی‌های مصرف کوچک Tai در حد کوچک و متوسط اقدام به خرید مشترک می‌کنند. این کار، از طریق مشارکت اعضاء در خرید، استفاده از تسهیلات و خدمات مشترک، و ترویج امور تجاری بین اعضاء نفوذ آنها را در بازار افزایش می‌دهد. هیئت تخصصی دیگری در آی. سی. ابه نام سازمان بین‌المللی تجارت توزیعی تعاونی‌های مصرف (Inter-Coop)، انجمنی مرکب از ده فدراسیون ملی مصرف از فنلاند، مجارستان، زاپن، نروژ، سوئد، اسلوواکی، سوئد و بریتانیا باعث همکاری بازارگانی بین سازمان‌های عضو شده و بدینسان توان رقابتی تعاونی‌های خردۀ فروشی را در بازار بالا برد است.

فعالیت‌های سازمان بین‌المللی تجارت توزیعی تعاونی‌های مصرف بر توزیع اطلاعات و مهارت‌های فنی متصرکر است. تعدادی گروه کاری برای کار روی مسائل مورد علاقه تشکیل شده‌اند: فروشگاههای که تخفیف می‌دهند، تعاونی‌های خردۀ فروشی، آمایش‌ها، اخلاقیات و موضوعات تازه و بکر. با این قیمت‌ها، اعضا تعاونی‌ها بهتر می‌توانند کالاهایی با قیمت‌های معقول تهیه کنند. تعاونی‌های آسیا در زمینه آمادگی مقابله با اقدامات فریبکارانه تجاری که در جاهای دیگر باعث افزایش قیمت کالاهای مورد نیاز مصرف کنندگان شده است، فعال بوده‌اند. در هند، سریلانکا و فیلیپین تعاونی‌های مصرف یک رشته عملیات در مقابله با ریاخواران خصوصی که اقدام به دادن وام با بهره و منطبق با مکانیزم خاص خودشان می‌کنند، انجام شده است. در دیگر کشورها نهضت تعاونی مصرف در مقابله با

نظام تولید کالا، تحقیقات و بالطبع تغییراتی انجام گیرد. از این رو نهضت تعاونی‌های مصرف نمی‌تواند نسبت به نظامهای تولید بی‌تفاوت باشد، بلکه در عوض بایستی از قدرتش به منظور تشویق و تولید محصولات و ایجاد نظامهای تولیدی که به محیط زیست علاقمندند و از متابعی استفاده می‌کنند و طبیعی‌تر بوده و قابلیت بازیافت بیشتری دارند، استفاده کند.

به این دلیل است که تعاونی‌های مصرف ملتزم به اتخاذ نظام منسجم تولید و توزیع شده‌اند که مسائل زیست محیطی، سلامت مصرف کننده و مسئولیت اجتماعی را مورد توجه قرار می‌دهد. از آنجاکه ۱۴ درصد از کل اعضای آی. سی. ای را تعاونی‌های مصرف تشکیل می‌دهند و حدود ۷۰ درصد اعضاء از کشورهای پیشرفته صنعتی‌اند، تعاونی‌های مصرف می‌توانند نقش کلیدی را هم به لحاظ آموزش شهروندان و مصرف کنندگان و هم به لحاظ نفوذ بر اتخاذ نظامهای تولیدی داشته باشند تا تولیداتشان به لحاظ زیست محیطی و استانداردهای بازار با حفظ

رهیافت‌های عملی، در مورد مصرف پایدار و به قصد ترویج مصرف پایدار به اتحادیه اروپا تسلیم کرد.

نهضت تعاون انگلستان نیز، در سال ۱۹۸۸، اقدام به تأسیس دفتر پارلمانی تعاونی کرد تا با ارائه اطلاعات توصیه‌های از وضعیت تجاری و منافع مصرف کنندگان شرکهای تعاونی خود را فروشی دفاع کند. این دفتر طرف مشورت دولت انگلستان و اتحادیه اروپا است.

متن بیانیه: بخش مصرف (ماه مارس ۱۹۹۷)

۱۹۹۵

تعاونی‌های مصرف به طور مداوم با تغییر سبک‌های زندگی و ضرورت ایجاد الگوهای مصرف پایدارتر سر و کار داشته‌اند. سیاستهای آنها نشانگر رهیافتی منسجم برای توسعه پایدار مشتمل بر ارزش نهادن به مسائل زیست محیطی، اخلاقی و بهداشتی در سطح فردی و جهانی بوده‌اند. ضروری است که به منظور ایجاد یک سیاست واقع‌آموزندهای زیست محیطی در مورد

اطلاعات به مصرف کنندگان انجام گرفته است. فدراسیون تعاونی‌های مصرف در اسپانیا HISPACOOP مبلغی را از اتحادیه اروپا دریافت کرده است تا پروژه‌ای را در مورد ترویج مصرف پایدار در اسپانیا انجام دهد. این برنامه شامل پخش ۴۰ برنامه هفتگی رادیویی است. این برنامه نیم ساعته به فرآیندهای مصرف روزانه می‌پردازد و درستی آنها را ارزیابی می‌کند. از کارشناسی جمهت ارائه مطلب دعوت می‌شود و شنوندگان از طریق تلفن در این برنامه مشارکت می‌کنند.

- گمک به دولت

انجمن تعاونی‌های مصرف اروپا (EURO-COOP) به طرح و دفع از علایق تعاونی‌های مصرف در اتحادیه اروپا می‌پردازد. این انجمن با ارائه اطلاعات و توصیه‌هایی از طرف تعاونی‌های مصرف، به طور منظم نظراتش را به اتحادیه اروپا ارائه می‌دهد.

در دسامبر ۱۹۹۶ شیوه نامه‌ای انجمن تعاونی‌های مصرف اروپا، شامل برخی

تعاونی‌های مصرف ابزارهای سازمانی مؤثّری هستند که مصرف گننده به قصد برخورداری از مزایای بیشتر، نسبت به سازمانهای مشابه، به عضویت آنها در می‌آید. تعاونی‌ها، خدمات و کالاها را به بهایی منصفانه که خود مصرف گننده تعیین کرده است، عرضه می‌کنند. تعاونی‌های مصرف جهت نیل به اهدافشان، نوآوری‌هایی بازار پسندانه و درآمدزایی مناسب همچون قیمت‌های واحد و بروجسب‌های تعذیبه را ارائه کرده‌اند. آنها کمک قابل توجهی به افزایش آگاهی و آموزش مصرف گنندگان کرده و در برخی کشورها بنگاههای تبلیغاتی اختصاصی، که رهنماهدهای اخلاقی بر آنها حاکم است، تأسیس کرده‌اند.

منابع طبیعی سازگارتر باشد.

اهداف:

۱- ترویج الگوهای مصرف و تولیدی که از تخریب‌های زیست‌محیطی از جمله استفاده بسیاری از منابع طبیعی، تخلیه ضایعات، آزاد سازی مایعات آلوده کننده کاسته و رفع نیازهای اساسی بشر را مد نظر دارند.

۲- ارائه درک بهتری از نقش مصرف (سیک زندگی) به گونه‌ای که اقدامات و سیاست‌های نوآورانه‌ای را توسعه دهد که الگوهای مصرف به لحاظ محیطی پایدار ترویج شود.

روشها:

(الف) ارائه اطلاعات زیست‌محیطی و

- رواج کالاهای به لحاظ زیست‌محیطی سالم
- (ت) ترویج حداقل اسراف با اعمال سیاست‌های زیست‌محیطی
- کاهش، استفاده مجدد و بازیافت
- کاهش بسته‌بندی
- استخراج مواد قابل استفاده مجدد و اجرای برنامه‌های بازیافتی
- تشویق جمع‌آوری ضایعات
- (ث) اتخاذ سیاست حمایت از محیط زیست به عنوان هدف غایبی تولید:
- معرفی اصل چرخه اکولوژیکی به عنوان اساس طرح ریزی، توسعه، و برنامه‌ریزی فعالیت تعاونی‌های مصرف و نظام‌های مدیریتی زیست‌محیطی
- (ج) تسبیح‌دنظر و اتخاذ سیاست‌های قیمت‌گذاری به منظور تضمین قابلیت رفاقت در بازار برای محصولاتی که کاملاً با توجه به محیط زیست نهیه شده‌اند.
- (چ) فشار بر دولت جهت باب کردن سیاست‌های قیمت‌گذاری که بازارتاب هزینه زیست‌محیطی محصولات باشد.
- (خ) انجام یا مشارکت در انجام تحقیقات فشرده، تشویق و ترویج استفاده از ابزارهای ارزیابی مسائل زیست‌محیطی در زمینه اقدامات مربوط به بسته‌بندی و تولید و توزیع محصولات.
- (خ) مشارکت در مباحثت مربوط به توسعه پایدار در سطوح رسمی، ملی و بین‌المللی
- (د) وضع قانون در رابطه با مسائل ملی زیست‌محیطی.
- اخذ مالیات از آلوده‌ها
- تقویت پیوند بین انجمنهای مصرف کنندگان دیگر و سازمانهای بین‌المللی